

NVE

Energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 07.05.2025

Vår ref.: 201401372-43 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Oversendelse av klage på NVEs vedtak om avslag av Ytteråa kraftverk, Høylandet kommune, Trøndelag

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) ga den 18.12.2024 avslag på søknad om tillatelse til å bygge Ytteråa kraftverk i Høylandet kommune, Trøndelag fylke. Tiltakshaver, Ytteråa Kraftverk AS, påklaget avslaget den 24.01.2025. Klagen er levert innen klagefristen, og tilfredsstillende de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningsloven kapittel VI. NVE kan ikke se at det er kommet frem vesentlige forhold i klagen som gjør at vi vil omgjøre eller oppheve vedtaket. Saken sendes derfor til Energidepartementet for endelig behandling, jf. forvaltningsloven § 33.

Bakgrunn

I dette brevet har NVE sammenfattet og kommentert klagen som er fremsatt. Under følger en kortere beskrivelse av saksgangen og NVEs vurderinger. For øvrig vises det til notatet «Bakgrunn for vedtak» av 18.12.2024 (NVE ref. 201401372-40) for utfyllende beskrivelse av saksbehandlingsprosessen, sammenfatning av innkomne merknader og NVEs vurderinger.

Søknad om konsesjon

NVE mottok søknad om konsesjon for Ytteråa kraftverk den 29.08.2018. Ytteråa Kraftverk AS eier og drifter et minikraftverk i vassdraget i dag, og ønsker å utnytte en større andel av vannmengden og fallet til kraftproduksjon. I søknaden beskrives planer om å bygge ny kraftstasjon nedstrøms minikraftverket. Middelvannføringen i Ytteråa er beregnet til 1,9 m³/s, og planlagt minstevannføring er foreslått som 209 l/s i sommerperioden og 86 l/s i vinterperioden. Installert effekt i prosjektet er 2,3 MW, og årlig produksjon er beregnet til 6,6 GWh. Vannveien var opprinnelig planlagt som nedgravde rør på østsiden av Ytteråa, med vei helt opp til nytt inntak. I 2021 ble det gjort en planendring hvor strekningen mellom dagens og nytt inntak er planlagt som boret sjakt. Adkomstvei til det nye inntaket vil være en 330 meter ny avgreining fra eksisterende skogsbilvei fra sørvest. Det ble lagt opp til at minikraftverket i Ytteråa ville bestå, og produsere kraft på overløpsvann fra det nye inntaket.

Søknaden ble lagt ut på høring den 07.09.2018, og NVE var på befaring i området den 25.10.2018. Planendringen ble sendt på høring den 14.08.2023 til de som hadde uttalt seg tidligere.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:

www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

NVEs vurdering av søknaden

NVE gav den 18.12.2024 avslag på søknaden om konsesjon for Ytteråa kraftverk, fordi de samlede ulempene for allmenne og private interesser var større enn fordelene ved tiltaket, jf. vannressursloven § 25. Vår vurdering la til grunn at en utbygging ville få konsekvenser for anadrom fisk, reindrift og landskap. NVEs beregninger fant at tiltaket slik det var presentert ville være marginalt ulønnsomt, med en netto nåverdi på -1 mill.kr. En annen betraktning som ble lagt til grunn var at det ikke er kapasitet i nettet til å koble på både Ytteråa og Bjøråa kraftverk. Bjøråa kraftverk ligger i nabovassdraget, og ble tildelt konsesjon den 18.12.2024.

Klagen

Ytteråa Kraftverk AS fremmet klagen på NVEs vedtak den 24.01.2025. Klagen retter seg hovedsakelig mot NVEs skjønnsutøvelse ved vurderinger av anadrom fisk, reindrift, terrenginngrep, økonomi og nettilknytning. De mener også at NVE har feil i faktiske opplysninger. Ytteråa Kraftverk AS ber NVE om å endre sitt vedtak om avslag på søknaden om tillatelse til å bygge Ytteråa kraftverk. Dersom NVE ikke finner grunn til å endre sitt vedtak ber Ytteråa Kraftverk AS om at klagen oversendes Energidepartementet.

Når det gjelder anadrom strekning mener tiltakshaver at NVE feilvurderer både verdien av strekningen og prosjektets påvirkning på anadrom fisk. Det trekkes fram at anadrom strekning i Lakseregisteret er oppgitt til 200 m, og at Statsforvalteren opplyser om 250 m, mens NVE legger til grunn 410 m. De viser og til at el-fiske viser svært lave tettheter av anadrom fisk på strekningen, og at NVE dermed tillegger Ytteråa for stor verdi. De kommenterer også på vurderingen av avbøtende tiltak med å flytte kraftstasjonen opp til eksisterende minikraftverk, og at Ytteråa Kraftverk AS har sagt seg villig til dette, men at NVE ikke har vurdert dette i særlig grad.

For reindrift viser tiltakshaver til at de nye planene med boret fjellsjakt og adkomst til inntaket er mindre inngripende, og ikke vil føre til økt trekk ned mot fylkesveien. De bemerker at reinbeitedistriktet ikke uttalte seg i høringen etter planendringen, og vedlegger en ny uttalelse fra Meatelen Sijte hvor det opplyses om at de har hatt dialog med tiltakshaver om en avtale om avbøtende tiltak, og at reinbeitedistriktet ikke vil ha innsigelser mot en utbygging med de nye planene. Tiltakshaver skriver også at anleggsveien er midlertidig, og opplyste i planendringen i 2021 om at denne ville bli delvis revegetert til traktorveistandard etter anleggsfasen, og dermed ikke være forstyrrende for reinen i driftsfasen.

Når det gjelder landskap og terrenginngrep, er tiltakshaver kritisk til at NVE har lagt middels vekt på at det blir fysiske inngrep, og mener at et inngrep i seg selv ikke skal tillegges nevneverdig vekt, da dette er tilfelle ved all småkraftutbygging. De mener at NVE har basert sin vurdering på et uriktig faktum når reindriftsnæringen ikke har noen innvendinger mot de fysiske inngrepene.

Ytteråa Kraftverk AS er også kritisk til NVEs vurdering av prosjektets økonomi. De mener prinsipielt at det må være tiltakshaver selv som gjør og er ansvarlig for bedriftsøkonomiske vurderinger og investeringsbeslutninger. De viser også til at 4 av 9 scenarier er lønnsomheten i NVEs beregning positiv, og mener NVE feilaktig kun legger de ulønnsomme scenariene til grunn. De mener og at det er sannsynlig at det vil være mulig å redusere kostnadene i detaljprosjekteringen. Det poengteres også at det ved en eventuell realisert ulønnsomhet kun vil være privat kapital som blir skadelidende.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Når det gjelder vurderingen av manglende nettkapasitet for Ytteråa kraftverk, mener tiltakshaver at NVE har vektet vurderingen dobbelt, da det i oppsummeringstabellen i NVEs *Bakgrunn for vedtak* både er inkludert som en egen rad, og at investeringskostnadene er inkludert i lønnsomhetsvurderingen. Videre skriver de at det vil være mulig å bygge Ytteråa kraftverk med en avtale om utkobling i situasjoner når det ikke er kapasitet i nettet. Det kommenteres også om muligheten for at det konkurrerende prosjektet Bjøråa kraftverk ikke blir realisert, og at NVE ved å kun gi konsesjon til et av prosjektene skaper en situasjon hvor man kan ende med at ingen av prosjektene realiseres. Tiltakshaver mener NVE har operert med et premiss om at det kun skal gis konsesjon til ett av prosjektene, og viser til vannressursloven § 25, om at hvert prosjekt må vurderes etter hvorvidt fordelene overstiger ulempene for allmenne og private interesser.

NVEs vurdering av klagen

NVEs myndighet i klagesaken følger av forvaltningslovens § 33. NVE kan oppheve eller endre vedtaket dersom NVE finner klagen begrunnet, alternativt oversende klagen til Energidepartementet for endelig avgjørelse. Etter forvaltningsloven § 33 andre ledd skal NVE avvise en klage dersom vilkårene for å behandle klagen ikke foreligger.

NVE mottok totalt én klage på vedtaket innen klagefristen, fra tiltakshaver Ytteråa Kraftverk AS. Etter vår vurdering tilfredsstiller klagen vilkårene for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI. NVE har følgelig forberedt klagen i tråd med forvaltningsloven § 33.

Klagegrunnene

NVE kommenterer her forhold som klageren anfører, og som ikke tidligere er vurdert, og forhold som vi mener bør utdypes nærmere.

Når det gjelder vurderingene knyttet til anadrom strekning og Ytteråas verdi for anadrom fisk, vil NVE klarlegge at vi finner at strekningens lengde er 410 m ved å måle opp den avgrensede strekningen i [Lakseregisteret](#) med kartverktøy. Vi mener fortsatt at Ytteråas potensial som habitat og refugie for anadrom fisk har større verdi enn det som kommer fram i søknaden og klagen. Ytteråa Kraftverk AS mener NVE ikke har vurdert avbøtende tiltak som å flytte kraftstasjonen. NVE har vurdert avbøtende tiltak, og viser til vårt bakgrunnsnotat.

Reindriften uttrykte i høringen og konsultasjonen flere bekymringer tilknyttet prosjektet, inkludert usikre isforhold ved inntaket, og økt ferdsel som følge av ny vei. NVE la vekt på dette i vår konsesjonsbehandling. Selv om Meatelen Sitje nå opplyser at de ikke vil bestride en utbygging, mener vi at flere av forholdene Meatelen Sitje tok opp i høringen fortsatt er relevante, og viser til vårt bakgrunnsnotat.

NVE er ikke enig med tiltakshaver om at fysiske inngrep i terrenget ikke kan tillegges nevneverdig vekt «i seg selv». For Ytteråa kraftverk er det behov for 330 m med ny vei i et villmarkspreget område. De fysiske inngrepene må ses i sammenheng med reindriften, men NVE vil allikevel poengtere at inngrepene vil føre til tap av naturareal, og ha negative visuelle effekter for allmennheten.

Om vår vurdering av prosjektets økonomi, mener tiltakshaver at NVE ikke kan tillegge negativ lønnsomhet stor vekt, ettersom det er stor usikkerhet knyttet til vurderingene. NVE mener det er nødvendig at vi gjør en selvstendig vurdering av prosjektets samfunnsøkonomiske lønnsomhet for

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

å ivareta formålet med konsesjonsbehandlingen. NVE gjør en vurdering av om prissatt nytte kan bære ulempene for allmenne og private interesser for hvert enkelt prosjekt. Selv om et tiltak er bedriftsøkonomisk lønnsomt, vil det ikke alltid innebære at det er samfunnsøkonomisk lønnsomt når en også vurderer de ikke-prissatte ulempene.

Det kommenteres også i klagen at det ved en eventuell realisering som viser seg ulønnsom kun vil være privat kapital som blir skadelidende. Dette er ikke riktig, da det vil være tap av natur, påvirkning på habitat for anadrom fisk, og ulemper for reindriften, som beskrevet tidligere.

Vi mener at den manglende kapasiteten i nettet må inkluderes i vår samlede vurdering, uten at dette er vektet dobbelt. Tiltakshaver trekker fram muligheten for nettilknytning med en utkoblingsavtale i de tidsrom hvor det ikke er kapasitet i nettet. NVE kan ikke se at dette har vært presentert tidligere i søknadsprosessen. Dette vil føre til redusert produksjon, og dermed mindre fordeler ved prosjektet. En slik løsning gjør at fordelene og ulempene måtte vært vurdert på nytt. Vi legger allikevel til grunn våre tidligere vurderinger om at prosjektet er marginalt ulønnsomt, og ser ikke en tilknytning med en utkoblingsavtale som et reelt alternativ.

NVE konstaterer at Ytteråa Kraftverk AS ikke er enig i vår vurdering angående prosjektets påvirkning på anadrom fisk, reindrift og landskap og terrenginngrep. Meatelen Sijtes nye uttalelse om at de ikke vil ha innsigelse mot en eventuell konsesjon, og forslaget om tilknytning til nettet med forbehold om utkobling ved manglende kapasitet, er ny informasjon som er presentert i klagebrevet. Vi mener ikke dette gir grunnlag for å endre eller omgjøre vårt vedtak, og står ved vår vurdering om at ulempene ved en utbygging av Ytteråa kraftverk er større enn fordelene.

Konklusjon

NVE kan ikke se at det i klagen er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 18.12.2024. Klagen oversendes derfor Energidepartementet til endelig avgjørelse i henhold til forvaltningsloven § 33.

Sakens dokumenter gjøres tilgjengelig for Energidepartementet i elektronisk versjon, via innsynsløsningen SeDok.

Med hilsen

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Ylva Bencze Rørå
fagleder

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Mottakerliste:

Energidepartementet

Kopimottakerliste:

YTTERÅA KRAFTVERK AS